

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ε Κ Θ Ε Σ Η

**Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)**

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Μεταρρυθμίσεις αναφορικά με τις σχέσεις γονέων και τέκνων και άλλα ζητήματα οικογενειακού δικαίου».

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου, εισάγονται μεταρρυθμίσεις στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο αναφορικά με τις σχέσεις γονέων και τέκνων μετά τη διακοπή της κοινής συμβίωσης, κατ' εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων που δεσμεύουν τη Χώρα [ιδίως, η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (ν.4531/2018)] και ρυθμίζονται λοιπά συναφή ζητήματα. Ειδικότερα, προβλέπονται τα ακόλουθα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Προσδιορίζεται το αντικείμενο των προτεινομένων διατάξεων, με τις οποίες αναμορφώνονται οι σχέσεις μεταξύ γονέων και τέκνου μετά τη διακοπή της συμβίωσης, το διαζύγιο, την ακύρωση του γάμου ή τη λύση του συμφώνου συμβίωσης, προς τον σκοπό της εξυπηρέτησης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού με την ενεργή παρουσία και των δύο γονέων κατά την ανατροφή του και την εκπλήρωση των ευθυνών τους απέναντί του. **(άρθρα 1, 2)**

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Β', Γ'

Επέρχονται τροποποιήσεις - συμπληρώσεις των διατάξεων του Αστικού Κώδικα που ρυθμίζουν θέματα σχετικά με την κατοικία του ανήλικου τέκνου και τις σχέσεις γονέων και τέκνων, το δικαίωμα επικοινωνίας, την κακή άσκηση της γονικής μέριμνας κ.λπ. Οι κυριότερες μεταβολές εστιάζονται στα ακόλουθα σημεία:

1. Θεσπίζεται η υποχρέωση ενημέρωσης από τον γονέα με τον οποίο διαμένει το τέκνο προς τον άλλο γονέα σχετικά με την επίδοση και το περιεχόμενο των εγγράφων, που αφορούν το τέκνο, η οποία γίνεται στην κατοικία του γονέα με τον οποίο διαμένει. **(άρθρο 3)**

2. Εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με το συναινετικό διαζύγιο και την κατανομή της γονικής μέριμνας. Συγκεκριμένα:

α. Παρέχεται η δυνατότητα λύσης του γάμου (πλέον της έγγραφης συμφωνίας που ήδη προβλέπεται) και με την υποβολή κοινής ψηφιακής δήλωσης των συζύγων όπου δεν απαιτείται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής τους, επέρχεται δε και με ενημέρωση του ληξιαρχείου, όπου έχει κατατεθεί η σύσταση του γάμου, με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Με την έγγραφη συμφωνία ή την κοινή ψηφιακή δήλωση [ισχύουν τουλάχιστον για δύο (2) έτη με δυνατότητα παράτασης] ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την κατανομή της γονικής μέριμνας, τον τόπο διαμονής των τέκνων, τον γονέα με τον οποίο διαμένουν κ.λπ.

β. Προβλέπεται ότι, η άσκηση της γονικής μέριμνας προς το βέλτιστο συμφέρον του τέκνου, εξυπηρετείται με την ουσιαστική συμμετοχή και των δύο γονέων στην ανατροφή και φροντίδα του.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα προσφυγής των γονέων σε διαμεσολάβηση στην προσπάθειά τους για την εξεύρεση κοινά αποδεκτών λύσεων κατά την άσκηση της γονικής μέριμνας.

δ. Θεσπίζεται η από κοινού και εξίσου άσκηση της γονικής μέριμνας από τους δύο γονείς στις περιπτώσεις διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή λύσης ή ακύρωσης του συμφώνου συμβίωσης. (Κατά τα ισχύοντα, ρυθμίζεται από το δικαστήριο.) Κατά παρέκκλιση των εν λόγω διατάξεων, οι γονείς μπορούν, με έγγραφο βεβαίας χρονολογίας ισχύος τουλάχιστον δύο (2) ετών που παρατείνεται αυτοδίκαιο, να ρυθμίζουν διαφορετικά την κατανομή της γονικής μέριμνας.

ε. Στην περίπτωση τέκνου που γεννήθηκε και παραμένει χωρίς γάμο των γονέων του, αποκτά γονική μέριμνα και ο πατέρας, την οποία ασκεί από κοινού με τη μητέρα, στην περίπτωση που το τέκνο αναγνωρίζεται εκούσια ή δικαστικά με αγωγή που άσκησε ο πατέρας.

στ. Παρέχεται, επίσης, σε κάθε έναν από τους γονείς η δυνατότητα να ασκεί τις αξιώσεις διατροφής που έχει το τέκνο κατά του άλλου γονέα ή τρίτου, στις περιπτώσεις διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή όταν πρόκειται για τέκνο γεννημένο χωρίς γάμο των γονέων του.
(άρθρα 4 - 10)

3. Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με την επιμέλεια του προσώπου του τέκνου και ειδικότερα:

α. Θεσπίζεται η υποχρέωση κάθε γονέα να διαφυλάσσει και να ενισχύει τη σχέση του τέκνου με τον άλλο γονέα, τους αδελφούς του, καθώς και με την οικογένεια του άλλου γονέα, ιδίως όταν οι γονείς δεν ζουν μαζί ή ο άλλος γονέας έχει αποβιώσει.

β. Ορίζεται ότι, οι αποφάσεις για την ονοματοδοσία του τέκνου, το θρήσκευμα, ζητήματα υγείας και εκπαίδευσής του, όταν η επιμέλεια ασκείται από τον ένα γονέα ή έχει γίνει κατανομή της μεταξύ των γονέων, λαμβάνονται από τους δύο γονείς από κοινού.

γ. Παρέχεται το δικαίωμα στον γονέα στον οποίο δεν έχει ανατεθεί η άσκηση της επιμέλειας, να ζητά από τον άλλο γονέα πληροφορίες για το πρόσωπο και την παρουσία του τέκνου.
(άρθρα 11 - 12)

4.α. Καθιερώνεται ελάχιστος χρόνος επικοινωνίας με φυσική παρουσία του τέκνου με τον γονέα με τον οποίο δεν διαμένει μαζί, ο οποίος ορίζεται στο 1/3 του συνολικού χρόνου, με ειδικότερες προβλέψεις ώστε να μη διαταράσσεται η καθημερινότητα του τέκνου.

Επιτρέπεται ο αποκλεισμός ή περιορισμός της επικοινωνίας μόνο για εξαιρετικά σοβαρούς λόγους (ακαταλληλότητα του γονέα).

Σε περίπτωση δε κακής ή καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος επικοινωνίας, το δικαστήριο μπορεί να μεταρρυθμίσει τον τρόπο άσκησης αυτού.

β. Απαριθμούνται ενδεικτικά οι περιπτώσεις που συνιστούν κακή άσκηση της γονικής μέριμνας (υπαίτια μη συμμόρφωση ή παράβαση δικαστικών αποφάσεων ή συμφωνιών των γονέων, διατάραξη της συναισθηματικής σχέσης του τέκνου με τον άλλο γονέα, αδικαιολόγητη άρνηση του γονέα να καταβάλει τη διατροφή που επιδικάστηκε, καταδίκη του γονέα, με οριστική δικαστική απόφαση, για ενδοοικογενειακή βία ή για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας κ.λπ.), για τις οποίες το δικαστήριο διατάσσει οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέτρο.

(άρθρα 13 - 14)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τους οικογενειακούς διαμεσολαβητές και τα προγράμματα επιμόρφωσης των δικαστικών λειτουργών. Ειδικότερα:

1. Καταρτίζεται και τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, ειδικό μητρώο οικογενειακών διαμεσολαβητών, από το οποίο ορίζεται διαμεσολαβητής από το δικαστήριο, προκειμένου να διευθετηθεί ο τρόπος άσκησης της γονικής μέριμνας.

(άρθρο 15)

2.α. Προβλέπεται η διοργάνωση από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών (Ε.Σ.ΔΙ.), κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων (άρθρα 37 και 39 του ν.3689/2008), έκτακτων προγραμμάτων επιμόρφωσης δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, που αφορούν σε διατάξεις τυπικού νόμου, οι οποίες πρόκειται να εφαρμοστούν άμεσα από τα δικαστήρια.

- Καθορίζεται ο τρόπος και ο τόπος διεξαγωγής των εν λόγω προγραμμάτων [συμμετοχή των επιλεγέντων σε ομάδες εργασίας («workshops»), με φυσική παρουσία στην έδρα της Σχολής ή μέσω διαδικτυακής εφαρμογής («webinars») σε περίπτωση που αυτή δεν είναι δυνατή].

β. Ορίζεται ότι, οι υποθέσεις του υπό ψήφιση νόμου εκδικάζονται από δικαστές που έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς τα ειδικά σεμινάρια επιμόρφωσης στην Ε.Σ.ΔΙ., τα οποία διενεργούνται από δικαστικούς λειτουργούς, καθηγητές Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και ειδικούς επιστήμονες.

γ. Παρέχεται η δυνατότητα χρηματοδότησης των εν λόγω σεμιναρίων από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω του Υπουργείου Δικαιοσύνης, οι όροι και οι προϋποθέσεις της οποίας καθορίζονται με κ.υ.α.

(άρθρα 16, 17)

ΚΕΦΑΛΑΙΑ Ε'-Ζ'

1. Εισάγονται μεταβατικής ισχύος διατάξεις, σχετικά με: i) την εφαρμογή των προτεινόμενων διατάξεων που αναφέρονται στις σχέσεις γονέων και τέκνων (Κεφάλαια Β' και Γ') και στις εκκρεμείς υποθέσεις επί των οποίων δεν έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση,

ii) τη διατήρηση σε ισχύ των συμφωνιών των γονέων που έχουν καταρτιστεί μέχρι την έναρξη ισχύος των ανωτέρω διατάξεων σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας ή την επικοινωνία με το τέκνο,

iii) την εφαρμογή του άρθρου 1515 του Αστικού Κώδικα (τέκνα χωρίς γάμο των γονέων) και σε τέκνα που αναγνωρίστηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση νόμου.
(άρθρα 18, 19)

2. Παρέχονται οι αναγκαίες εξουσιοδοτήσεις για τη ρύθμιση / καθορισμό, με κ.υ.α.:

i) ζητημάτων σχετικά με τη συμφωνία λύσης του γάμου με ηλεκτρονικά μέσα,

ii) των προϋποθέσεων και της διαδικασίας εγγραφής οικογενειακών διαμεσολαβητών στο σχετικό ειδικό μητρώο και κάθε άλλο θέμα σχετικά με την κατάρτισή του,

iii) των όρων και των προϋποθέσεων χρηματοδότησης των επιμορφωτικών σεμιναρίων δικαστικών λειτουργών.
(άρθρα 20 - 22)

3. Καθορίζεται η έναρξη ισχύος των προτεινόμενων διατάξεων, κατά περίπτωση.
(άρθρο 23)

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. Επί του κρατικού προϋπολογισμού

Ενδεχόμενη δαπάνη από την κάλυψη του κόστους: α) δημιουργίας ψηφιακής πλατφόρμας για τη δυνατότητα λύσης του γάμου με την υποβολή κοινής ψηφιακής δήλωσης των συζύγων, **(άρθρο 4)**

β) κατάρτισης και τήρησης σε ηλεκτρονική μορφή, από την Κεντρική Επιτροπή Διαμεσολάβησης, ειδικού μητρώου οικογενειακών διαμεσολαβητών.
(άρθρο 15)

ΙΙ. Επί του προϋπολογισμού της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών (Ε.Σ.ΔΙ., φορέας Γενικής Κυβέρνησης)

Δαπάνη από την κάλυψη του κόστους διενέργειας των ειδικών σεμιναρίων επιμόρφωσης των δικαστικών λειτουργών που ασχολούνται με υποθέσεις οικογενειακού δικαίου, με δυνατότητα χρηματοδότησης από τον κρατικό προϋπολογισμό. **(άρθρα 16, 17)**

Το ύψος της εν λόγω δαπάνης εξαρτάται από πραγματικά περιστατικά (αριθμός και διάρκεια σεμιναρίων, αριθμός διδασκόντων κ.λπ.) και θα εξειδικευθεί με την έκδοση της σχετικής κ.υ.α.

Αθήνα, 6 Μαΐου 2021

Η Γενική Διευθύντρια

ΙΟΥΛΙΑ ΑΡΜΑΓΟΥ

06.05.2021 14:09

Ιουλία Γ. Αρμάγου

ΥΔΙΚ_σχέσειςγονέων-τέκνων-ΣΔ